

VEJLEDNING

Energiledelse, energisyn
og klimasyn

2. juli 2024

Energistyrelsen

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	2
1.1 LOVGRUNDLAG	2
1.2 KONTAKTOPLYSNINGER OG HJEMMESIDE	2
2. OPSUMMERING	2
3. VIRKSOMHEDER OMFATTET AF FORPLIGTELSEN	4
3.1 ENERGILEDELSESSYSTEMER	4
3.2 ENERGISYN	4
3.3 MILJØLEDELSE SUPPLERET MED ENERGIGENNEMGANG KAN IMØDEKOMME KRAV OM ENERGISYN OG ENERGILEDELSE	4
3.4 KLIMASYN	4
3.5 SÅDAN OPGØRES ENERGIFORBRUGET I EN KONCERN.....	4
3.6 OFFENTLIGE ORGANER	6
3.7 KOLLEKTIVE EL- OG VARMEFORSYNINGSVIRKSOMHEDER	7
4. FRISTER FOR ENERGILEDELSE, ENERGISYN OG KLIMASYN	7
4.1. VIRKSOMHEDER, DER IKKE TIDLIGERE HAR VÆRET UNDERLAGT KRAV OM ENERGISYN	7
4.2. VIRKSOMHEDER, DER TIDLIGERE HAR VÆRE UNDERLAGT KRAV OM ENERGISYN	7
5. KRAV TIL ENERGILEDELSE, ENERGISYN OG KLIMASYN	8
5.1. HVEM MÅ UDFØRE ENERGILEDELSE	8
5.2 BRUG AF UDENLANDSKE CERTIFICERINGSORGANER.....	8
5.3 HVEM MÅ UDFØRE ET ENERGI- OG KLIMASYN?	8
5.4 BRUG AF VIRKSOMHEDER FRA ANDRE LANDE	8
5.5 ENERGIGENNEMGANGE.....	8
5.6 ENERGIFORBRUG OMFATTET AF ENERGISYN OG ENERGILEDELSE	9
5.7 GENNEMGANGE I KLIMASYN.....	9
5.8 BRUG AF BYGNINGERS ENERGIMÆRKE VED ENERGI- OG KLIMASYN	9
6. AFGRÆNSNING AF ENERGILEDELSE, ENERGISYN OG KLIMASYN	9
6.1 ENERGIFORBRUG, DER KAN UNDTAGES ENERGISYN OG ENERGILEDELSE	9
6.2 CO ₂ -UDLEDNINGER, DER KAN UNDTAGES KLIMASYN	10
6.3 ANSVARSFORDELING MELLEMLY BYGNINGSEJERE OG LEJERE	10
6.4 90 % AF ENERGIFORBRUGET SKAL OMFATTES I ENERGISYN OG ENERGILEDELSE (10 %-REGEL)	10
6.5 90 % AF CO ₂ -UDLEDNINGERNE SKAL OMFATTES I ET KLIMASYN (90 %-REGEL)	10
6.6 ENERGIFORBRUG TIL ANLÆG OMFATTET AF BAT-KONKLUSIONER	10
6.7 MIDLERTIDIGE PROJEKTER	10
6.8 EJEDE OG LEJEDE ENHEDER.....	11
6.9 TRANSPORT	11
6.9.1. Firmabiler der bruges privat	11
6.9.2. Skibe og fly	11
6.10 AFGRÆNSNING AF BESIGTIGELSER (REPRÆSENTATIVT UDSNIT)	11
6.10.1. Ensartede enheder.....	11
7. HVAD SKAL UDARBEJDES IFM. ENERGISYN, KLIMASYN OG ENERGILEDELSE?	12
7.1 RAPPORT FRA ENERGISYN OG KLIMASYN.....	12
7.2 INDBERETNINGSSKEMA	13
7.3 TJEKLISTE.....	13
7.4 HANDLINGSPLAN	13
7.5 VIRKSOMHEDER MED ENERGILEDELSE ELLER MILJØLEDELSE SUPPLERET MED ENERGIGENNEMGANG	14
7.6 RAPPORTERINGSKRAV	14
7.7 FORTROLIGHED	15
8. ENERGISTYRELSEN KONTROLLERER, AT REGLERNE OVERHOLDES	15

1. Indledning

Denne vejledning er et supplement til bekendtgørelse nr. 761 af 18. juni 2024 om obligatoriske energiledelsessystemer og energisyn og klimasyn i visse virksomheder (fremover bekendtgørelse). Vejledningen henvender sig både til de forpligtede virksomheder, virksomheder der er godkendt til at udføre energi- og klimasyn samt virksomheder der er akkrediteret til at certificere energi- og miljøledelsessystemer.

Energistyrelsen opdaterer vejledningen løbende. Det er derfor den til enhver tid opdaterede version på Energistyrelsens hjemmeside, www.ens.dk/EEK, virksomhederne skal orientere sig i.

1.1 Lovgrundlag

Reglerne om energisyn og energiledelse følger af Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv (EU) 2023/1791 af 13. september 2023 om energieffektivitet og om ændring af forordningen (EU) 2023/955 (omarbejdning), mens klimasyn er aftalt med Aftale om grøn skattereform for industri mv. af juni 2022.

Hjemlen til at udstede regler om obligatoriske energiledelsessystemer og energisyn og klimasyn er fastsat ved dansk lovgivning ved Lov nr. 669 af 11. juni 2024 om ændring af lov om fremme af effektiv energianvendelse og drivhusgasreduktion. Klima-, energi- og forsyningsministeren har delegeret sine bemyndiget opgaver til Energistyrelsen i henhold til bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Den gældende bekendtgørelse har altid forrang for vejledningen.

1.2 Kontaktoplysninger og hjemmeside

Yderligere oplysninger, herunder skabeloner m.v., kan tilgås på www.ens.dk/EEK. For spørgsmål kan Energistyrelsen kontaktes på EEK@ens.dk og tlf.: 3392 6688.

2. Opsummering

Et energiledelsessystem er et system, der aktivt styrer virksomhedens energiforhold for at sikre, at energien udnyttes effektivt, herunder at identificere muligheder for at gennemføre energieffektiviseringer og energibesparelser. Systemet er certificeret af et uafhængigt organ i overensstemmelse med de relevante europæiske eller internationale standarder akkrediteret til energiledelse, samt energigennemgange (afsnit 5.5).

Et energisyn er en undersøgelse og analyse af virksomhedens energiforbrug med formål at identificere muligheder for at reducere energiforbruget og forbedre energieffektiviteten.

Et klimasyn er en undersøgelse og analyse af virksomhedens CO₂-udledninger med formål at identificere muligheder for at reducere udledningerne bl.a. ved at omstille til alternative brændsler.

Energi- og klimasyn skal gennem en systematisk gennemgang:

- kortlægge virksomhedens energiforbrug og CO₂-udledninger
- identificere og kvantificere omkostningseffektive muligheder for energibesparelser og muligheder for reduktion af CO₂-udledninger

I tabel 1 på næste side kan du orientere dig i de samlede forpligtelser i forhold til energiledelse, energisyn og klimasyn.

Energiforbrug i virksomhed/koncern	Over 10 TJ årligt	Over 85 TJ årligt
Forpligtelse	Energisyn og klimasyn	Energiledelse og klimasyn
Omfattet energiforbrug og CO₂-udledninger	Minimum 90 % af energiforbruget og CO ₂ -udledninger i hhv. energisyn og klimasyn	Minimum 90 % af energiforbruget og CO ₂ -udledninger i hhv. energiledelse og klimasyn
Udførelse	Energisyn og klimasyn udføres af godkendt virksomhed	Energiledelse certificeres af et af DANAK akkrediteret certificeringsorgan. Klimasyn udføres af godkendt virksomhed.
Alternativer for efterlevelse	Certificeret energiledelse/ miljøledelse suppleret med energigennemgang og klimasyn	Certificeret miljøledelse suppleret med energigennemgang og klimasyn
Frister for nye virksomheder i ordningen	Senest 1. august 2025 for energisyn, senest 1. august 2026 for klimasyn	Senest 1. august 2026 for energiledelse og klimasyn
Frister for eksisterende virksomheder i ordningen	Senest 4 år efter seneste udførte energisyn eller ved udløb af certifikat på energiledelse/miljøledelse suppleret med energigennemgang. Klimasyn senest 1. august 2026	Senest 4 år efter seneste udførte energisyn eller ved udløb af certifikat på energiledelse/miljøledelse suppleret med energigennemgang. Klimasyn senest 1. august 2026
Indberetning	Senest hver 4. år for energisyn og klimasyn.	Senest ved udløb af certifikat. Senest hvert 4. år for klimasyn.
Dokumenter, der skal indberettes	<p>Hvis energisyn udføres særskilt: Energisynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed.</p> <p>Hvis klimasyn udføres særskilt: Klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed.</p> <p>Hvis energisyn og klimasyn udføres samtidigt: Energi- og klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed.</p> <p>Hvis forpligtelsen til energisyn imødekommes med energiledelse: Gyldigt certifikat på energiledelse / bekendtgørelse, indberetningsskema</p> <p>Hvis forpligtelsen til energisyn imødekommes med miljøledelse suppleret med energigennemgang: Gyldigt certifikat på miljøledelse, dokumentation på energigennemgang, indberetningsskema</p>	<p>Energiledelse: Gyldigt certifikat på energiledelse / bekendtgørelse, indberetningsskema</p> <p>Hvis forpligtelsen til energiledelse imødekommes med miljøledelse suppleret med energigennemgang: Gyldigt certifikat på miljøledelse, dokumentation på energigennemgang, indberetningsskema</p> <p>Klimasyn: Klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed.</p>
Dokumenter der skal offentliggøres	Handlingsplan relateret til energisyn og klimasyn	Handlingsplan relateret til klimasyn

Tabel 1

3. Virksomheder omfattet af forpligtelsen

Ved en virksomhed forstås en enhed eller en samling af enheder forbundet i en koncern, uanset dens retlige form, som sælger et produkt eller en tjenesteydelse på et marked, og ikke er offentlige organer eller kollektive el- eller varmeforsyningsvirksomheder.

Virksomhedens danske lokationer og dertilhørende energiforbrug og CO₂-udledninger omfattes krav om energiledelse, energisyn og klimasyn. Det er virksomhedens samlede energiforbrug der er afgørende for, om den underlægges krav om energiledelse, energisyn og klimasyn. Indgår virksomheden i en koncern skal koncernens samlede energiforbrug indgå i opgørelsen (afsnit 3.5).

Indberetning af energiledelse, energisyn og/eller klimasyn sker til Energistyrelsen på virk.dk (afsnit 7.6).

3.1 Energiledelsessystemer

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 85 TJ i de foregående tre år, skal indføre energiledelse. Består virksomheden af en samling af enheder forbundet i koncern skal alle koncernens tilknyttede enheder som udgangspunkt indføre energiledelse (afsnit 3.5).

En virksomhed underlagt krav om energiledelse kan imødekomme kravet ved at indføre et miljøledelsessystem suppleret med energigennemgang (afsnit 3.3).

3.2 Energisyn

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i de foregående tre år, er underlagt krav om at gennemføre energisyn senest hver 4. år. Består virksomheden af en samling af enheder i en koncern skal alle koncernens tilknyttede enheder som udgangspunkt gennemføre energisyn (afsnit 3.5).

En virksomhed underlagt krav om energisyn kan imødekomme dette krav ved at indføre energiledelse (afsnit 3.1) eller miljøledelse suppleret med energigennemgang (afsnit 3.3).

3.3 Miljøledelse suppleret med energigennemgang kan imødekomme krav om energisyn og energiledelse

En virksomhed underlagt krav om energisyn eller energiledelse kan imødekomme kravene ved at indføre certificeret miljøledelse suppleret med en energigennemgang (afsnit 5.5). Energigennemgangen skal følge minimumskravene, der fremgår af § 4 i bekendtgørelsen og skal i forbindelse med indførelsen af miljøledelsessystemet efterprøves af et certificeringsorgan.

3.4 Klimasyn

En virksomhed omfattet af krav om energiledelse eller energisyn er underlagt krav om at gennemføre klimasyn senest hver 4. år. Klimasyn i forbindelse med energiledelse og miljøledelse suppleret med energigennemgang skal udføres særskilt af energi- og klimasynsudførende virksomhed.

3.5 Sådan opgøres energiforbruget i en koncern

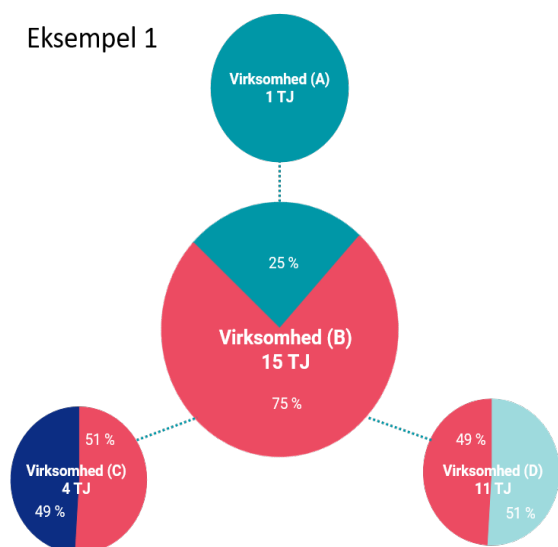
En koncern defineres som "Virksomheder som defineret i selskabsskattelovens § 31 c, jf. lovbekendtgørelse nr. 1241 af 22. august 2022".

Energiforbruget i alle enheder i koncernen indgår i opgørelsen af, hvorvidt koncernen er underlagt krav om energiledelse, energisyn og klimasyn. Undtagelser af visse dele af virksomhedens energiforbrug fratrækkes ikke i den samlede opgørelse af koncernens energiforbrug. Enheder i en koncern med et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 85 TJ over de sidste tre år kan undtages fra koncernens energiledelse, hvis enheden har et energiforbrug, der udgør mindre end 10 % af koncernens samlede energiforbrug. Dog skal der gennemføres et energisyn og klimasyn for enheden, hvis dens gennemsnitlige årlige energiforbrug overstiger 10 TJ over de sidste tre år.

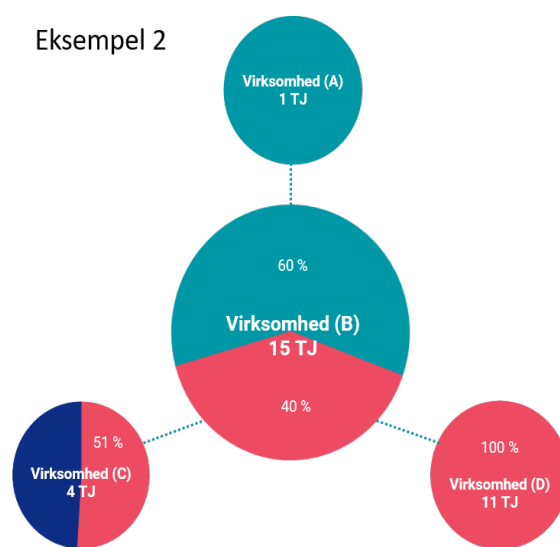
Forpligtelsen til energiledelse, energisyn og klimasyn i en koncern er placeret hos de enkelte enheder i koncernen. Koncernen kan beslutte at indføre og indberette energiledelse, energisyn og klimasyn individuelt for de enkelte enheder eller samlet for hele koncernen.

De forbundne enheder medregnes i koncernens energiforbrug som vist i nedstående figur. Reglerne gælder både koncernen som helhed og de enkelte enheder.

Eksempel 1

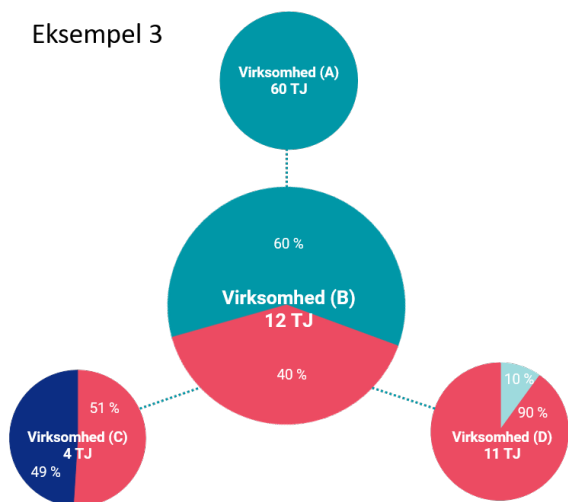

Eksempel 2

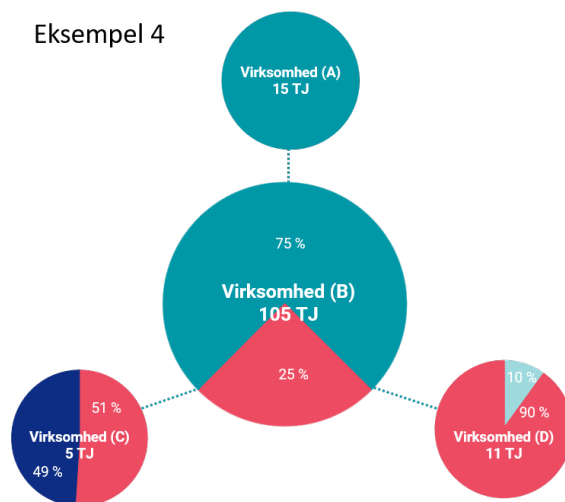

	Eksempel 1	Eksempel 2
	Virksomhed B, C og D underlægges krav om energi- og klimasyn	Hele koncernen underlægges krav om energi- og klimasyn
Hvem underlægges krav om energilelse, energisyn og klimasyn?	<p>Virksomhed B har en bestemmende indflydelse i virksomhed C ($\geq 50\%$ ejerandel). Disse er derfor koncernforbundne og deres energiforbrug opgøres samlet. Virksomhed C derfor underlagt krav om energi- og klimasyn, også selvom energiforbruget i virksomhed C ikke overstiger 10 TJ.</p> <p>Koncernen bestående af B og D og virksomhed C har et energiforbrug over 10 TJ og dermed underlagt krav om energi- og klimasyn.</p> <p>Virksomhed B har <u>ikke</u> en bestemmende indflydelse i virksomhed D ($\geq 50\%$ ejerandel), men da energiforbruget overstiger 10 TJ for virksomhed D, underlægges den krav om energi- og klimasyn.</p>	<p>Virksomhed A har en bestemmende indflydelse i virksomhed B, som har en bestemmende indflydelse i virksomhed C og D ($\geq 50\%$ ejerandel). Disse er derfor koncernforbundne og energiforbruget for virksomhed A, B, C og D skal indgå i koncernens opgørelse. Virksomhed A, B, C og D indgår i samme koncern og har et samlet energiforbrug over 10 TJ. Derved underlægges hele koncernen krav om energi- og klimasyn.</p> <p>Virksomhed A kan undtages af energi- og klimasyn, da energiforbruget udgør under 10 % af koncernens samlede energiforbrug.</p>

Eksempel 3

Eksempel 4

	<p>Eksempel 3 Hele koncernen underlægges krav om energiledelse. Virksomhed C kan undtages kravene.</p>	<p>Eksempel 4 Hele koncernen underlægges krav om energiledelse. Virksomhed C eller D kan undtages krav om energiledelse. Virksomhed D skal i givet fald lave energisyn.</p>
<p>Hvem underlægges krav om energiledelse, energisyn og klimasyn?</p>	<p>Virksomhed A har en bestemmende indflydelse i virksomhed B, som har en bestemmende ejerandel i virksomhed C og D ($\geq 50\%$ ejerandel).</p> <p>Disse er derfor koncernforbundne og energiforbrug for virksomhed A, B, C og D skal indgå i koncernens opgørelse.</p> <p>Hele koncernen skal indføre energiledelse, da koncernens samlede energiforbrug overstiger 85 TJ.</p> <p>Koncernen kan vælge at undtage virksomhed C fra energiledelsessystemet, da virksomhedens energiforbrug udgør mindre end 10 % af det samlede energiforbrug (afsnit 3.5).</p> <p>Virksomheder i en koncern med energiforbrug over 10 TJ kan ikke undtages krav om energisyn.</p>	<p>Virksomhed A har en bestemmende indflydelse i virksomhed B, som har en bestemmende ejerandel i virksomhed C og D ($\geq 50\%$ ejerandel).</p> <p>Disse er derfor koncernforbundne og energiforbrug for virksomhed A, B, C og D skal indgå i koncernens opgørelse.</p> <p>Hele koncernen skal indføre energiledelse, da koncernens samlede energiforbrug overstiger 85 TJ.</p> <p>Koncernen kan vælge at undtage enten virksomhed C eller D fra energiledelse, da deres individuelle forbrug udgør mindre end 10 % af det samlede energiforbrug. Begge virksomheder kan ikke undtages, da deres energiforbrug overstiger 10 % af koncernens energiforbrug.</p> <p>Undtages virksomhed D underlægges virksomheden i stedet krav om energisyn, da den isoleret set har et energiforbrug over 10 TJ.</p>

En virksomhed, der ikke selv har et gennemsnitligt årligt energiforbrug på over 10 TJ i de foregående tre år, men indgår i en koncern er kun omfattet af et energi- og klimasyn, hvis koncernen har et samlet årligt energiforbrug på over 10 TJ i de foregående tre år.

3.6 Offentlige organer

Offentlige organer er ikke omfattet af krav om energiledelse, energisyn og klimasyn. Det skyldes, at der med det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv følger specifikke mål for effektiviseringer i den offentlige sektor.

Energisyn og energiledelse kan være relevante redskaber til brug for opfyldelse af disse mål, men er ikke obligatoriske, hvis den offentlige sektor ønsker at nå sine mål på anden vis.

Ved offentlige organer forstås:

- 1) Myndigheder som er del af det normale hierarki inden for staten, regionerne og kommunerne

- 2) Enheder hvor flertallet af bestyrelsen, direktionen eller anden øverste ledelse handler på vegne af myndigheder ved 1) og samtidig finansieres med over 50 % af midler fra en myndighed eller flere myndigheder ved 1)
- 3) Enheder hvor det efter lov eller andet retsgrundlag fremgår, at enheden agerer som myndighed ved at have fået tillagt beføjelse til at træffe afgørelse på det offentlige vegne.

En virksomhed, der fremgår af [Erhvervsstyrelsens vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger, Bilag C](#), er underlagt kravene om energiledelse, energisyn og klimasyn.

Følgende er eksempler på hvad der defineres og ikke defineres som offentlige organer:

Ikke omfattet af definitionen af offentlige organer	Vandforsyning Renovations-selskab Almene boligskaber De statsligt, regionalt og kommunalt ejede virksomheder (A/S, ApS, I/S) Universiteter, almene gymnasier og erhvervsuddannelser
Omfattet af definitionen af offentlige organer	Hospitaller Kommuner og regioner Ministerier og styrelser

Tabel 2

3.7 Kollektive el- og varmforsyningsvirksomheder

Kollektive el- og varmforsyningsvirksomheder er ikke underlagt kravet om energiledelse, energisyn og klimasyn. Det skyldes, at der med det omarbejdede energieffektivitetsdirektiv følger specifikke krav til kollektive el- og varmforsyningsvirksomheder med henblik på at sikre øget energieffektivitet.

4. Frister for energiledelse, energisyn og klimasyn

4.1. Virksomheder, der ikke tidligere har været underlagt krav om energisyn

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 85 TJ i de foregående tre år, der ikke har været underlagt krav om energisyn tidligere jf. BEK nr. 624 af 30/05/2023 skal senest 1. august 2026 indføre energiledelse og gennemføre klimasyn.

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug mellem 10-85 TJ i de foregående tre år, der ikke har været underlagt krav om energisyn tidligere jf. BEK nr. 624 af 30/05/2023 skal senest 1. august 2025 gennemføre energisyn og senest 1. august 2026 gennemføre klimasyn.

4.2. Virksomheder, der tidligere har været underlagt krav om energisyn

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 10 TJ i de foregående tre år, der har været underlagt krav om energisyn tidligere, skal indberette dokumentation for gennemført energisyn fire år efter seneste indberettede energisyn, eller for energiledelses- eller miljøledelsessystemer, når gyldighedsperioden på eksisterende certifikat udløber.

Virksomheder skal uagtet deres frister som følge af tidligere indberetning fortsat senest 1. august 2026 gennemføre klimasyn.

Scenarie	Frist for indberetning af energisyn	Frist for indberetning af klimasyn	Frist for indberetning af energiledelse
En virksomheds gennemsnitlige årlige energiforbrug er over 10 TJ i de foregående tre år, og virksomheden har ikke tidligere været underlagt krav om energisyn.	1. august 2025	1. august 2026	1. august 2025, hvis virksomheden i stedet for energisyn vælger at indføre energiledelse.

En virksomheds gennemsnitlige årlige energiforbrug er over 85 TJ i de foregående tre år, og virksomheden har ikke tidligere være underlagt krav om energisyn.	-	1. august 2026	1. august 2026
Virksomhed har udført energisyn 10. marts 2022, og har et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 10 TJ i de foregående tre år.	10. marts 2026	1. august 2026	10. marts 2026, hvis virksomheden i stedet for energisyn vælger at indføre energiledelse.
Virksomhed har udført energisyn 10. marts 2022, og har et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 85 TJ i de foregående tre år.	-	1. august 2026	10. marts 2026

Tabel 3

5. Krav til energiledelse, energisyn og klimasyn

En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 85 TJ i de foregående tre år skal indføre og vedligeholde energiledelse samt udføre klimasyn hver 4. år. En virksomhed med et gennemsnitligt årligt energiforbrug over 10 TJ i de foregående tre år skal udføre energisyn og klimasyn hver 4. år.

5.1. Hvem må udføre energiledelse

En virksomhed kan indføre energiledelse på baggrund af interne kompetencer, eller beslutte at tilkøbe sig ekstern ekspertise. Ledelsessystemet skal i alle tilfælde certificeres af et uafhængigt certificeringsorgan akkrediteret af DANAK eller tilsvarende akkrediteringsorgan til energiledelse og energigennemgang i henhold til bekendtgørelsen.

5.2 Brug af udenlandske certificeringsorganer

Udenlandske certificeringsorganer kan anvendes, hvis de af DANAK eller tilsvarende akkrediteringsorgan opnår akkreditering til at certificere efter bekendtgørelsen.

5.3 Hvem må udføre et energi- og klimasyn?

Energisyn og klimasyn skal udføres af en godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed. På Energi styrelsens hjemmeside (og på www.energiogklimasyn.dk – forventes lanceret juli/august 2024) findes oplysninger om godkendte energi- og klimasynsudførende virksomheder, ansøgningsprocedure m.v.

5.4 Brug af virksomheder fra andre lande

Virksomheder i andre EU-lande kan udføre energi- og klimasyn i Danmark, såfremt de opnår godkendelse.

5.5 Energigennemgange

Energigennemgangen i energiledelse, miljøledelse og energisyn skal som minimum:

- 1) bygge på ajourførte, målte og sporbare driftsdata om energiforbrug herunder belastningsprofiler for elektricitet,
- 2) omfatte en detaljeret gennemgang af energiforbrugsprofilen for bygninger eller grupper af bygninger, industrielle aktiviteter eller anlæg, herunder transport,
- 3) udpege energieffektiviseringsforanstaltninger med henblik på at nedbringe energiforbruget,
- 4) afdække potentialet for omkostningseffektiv anvendelse af produktion af vedvarende energi,
- 5) bygge på en livscyklusomkostningsanalyse for at tage hensyn til langsigtede besparelser, langsigtede investeringers restværdier og kalkulationsrenter, når det er muligt,
- 6) være forholdsmæssige og tilstrækkeligt repræsentative til at gøre det muligt at tegne et troværdigt billede af den samlede energimæssige ydeevne og pålideligt identificere de betydeligste muligheder for forbedringer, og
- 7) give mulighed for detaljerede og validerede beregninger af de foreslåede foranstaltninger, således at der tilvejebringes præcise oplysninger om potentielle besparelser

Det bemærkes, at energigennemgangen i ISO 50001 efter punkt 6.3. ikke er tilstrækkelig til at opfylde minimumskravene.

5.6 Energiforbrug omfattet af energisyn og energiledelse

Opgørelsen af energiforbrug skal som udgangspunkt dække al energiforbrug, hvorefter virksomheder i energisyn og energigennemgange (afsnit 5.5) kan undlade en andel af energiforbruget (afsnit 3.4).

Energisyn og energiledelse skal omfatte alle former for energi, herunder elektricitet, brændsler og fjernvarme/køling, uanset om energien er købt eller egenproduceret, fossil eller vedvarende. Energi fra følgende aktiviteter/formål skal indgå i energisyn og energiledelse:

- Proces: alle industriprocesser, produktion- og fremstillingsprocesser, processer ifm. gennemførelse af handel og service, kontordrift mv. Procesenergi på et kontor vil omfatte alt energiforbrug, der ikke er bygningsmæssig, dvs. til server, netværk, kopimaskiner mv.
- Bygninger: Energiforbrug i bygninger, herunder varmetab gennem klimaskærm, forbrug til belysning og tekniske anlæg m.v.
- Transport: Energiforbrug til intern og ekstern transport.

5.7 Gennemgange i klimasyn

Opgørelsen af CO₂-udledninger skal som udgangspunkt dække minimum 90 % af alle direkte udledninger af drivhusgasser udledninger fra kilder i bygninger, udledninger ifm. industri- eller handelsvirksomheds drift eller en privat eller offentlig tjeneste.

Et klimasyn, hvad enten det udføres særskilt eller ifm. energisyn, energiledelse eller miljøledelse, skal som minimum:

- 1) bygge på ajourførte, målte og sporbare data om CO₂-udledninger,
- 2) omfatte en detaljeret gennemgang af minimum 90 % af udledningsprofilen for industrielle aktiviteter, bygninger eller grupper af bygninger, anlæg og processer, herunder transport,
- 3) udpege CO₂-reduktionsmuligheder med henblik på at nedbringe CO₂-udledningen,
- 4) afdække potentialet for omkostningseffektiv anvendelse af produktion af vedvarende energi,
- 5) bygge på en livscyklusomkostningsanalyse for at tage hensyn til langsigtede reduktioner, langsigtede investeringers restværdier og kalkulationsrenter, når det er muligt,
- 6) være forholdsmæssige og tilstrækkeligt repræsentative til at gøre det muligt at tegne et troværdigt billede af virksomhedens CO₂-udledninger og pålideligt identificere de betydeligste muligheder for reduktioner, og
- 7) give mulighed for detaljerede og validerede beregninger af de foreslåede foranstaltninger, således at der tilvejebringes præcise oplysninger om potentielle reduktioner.

Processer i klimasyn dækker over alle udledninger af drivhusgasser, som ikke direkte kan henføres til afbrænding af fossile brændsler ved industrielle aktiviteter, drift af anlæg, bygninger eller grupper af bygninger, herunder transport. Det kan fx være udledning af drivhusgasser der fremkommer i produktionsprocessen ved forarbejdning af et materiale.

5.8 Brug af bygningers energimærke ved energi- og klimasyn

Energisyn og klimasyn af bygninger med et gyldigt energimærke kan tage udgangspunkt i energimærkets datagrundlag for så vidt angår energiforbrug til bygningsdrift, men ikke til energiforbrug til proces i bygningen. Den energisyns-udførende virksomhed skal sikre, at data er opdaterede og fyldestgørende. Der skal i energisynsrapporten og klimasynsrapporten redegøres for, hvorvidt data fra et gyldigt energimærke er anvendt i energisyn eller klimasyn.

6. Afgrænsning af energiledelse, energisyn og klimasyn

6.1 Energiforbrug, der kan undtages energisyn og energiledelse

Energiforbrug, der tilgår processer og anlæg, som virksomheden ikke har råderet over, kan undtages i opgørelse af energiforbrug og i energisyn og energiledelse. Det kan fx være i lejede butikslokaler, hvor udlejer er ansvarlig for drift af rumopvarmning eller ventilation, og hvor afregningen sker aconto, uden at lejer (direkte) har indflydelse på energiforbruget.

6.2 CO₂-udledninger, der kan undtages klimasyn

Udledninger, der stammer fra biologiske processer fra landbrug, fra el- og fjernvarmeforbrug samt udledninger fra processer og anlæg, som virksomheden ikke har råderet over, kan undtages klimasyn.

6.3 Ansvarsfordeling mellem bygningsejer og lejere

Ansvar for energiledelse, energisyn og klimasyn i udlejningsejendomme deles mellem ejer og lejere, efter hvem der har råderet over de energiforbrugende og CO₂-udledende anlæg. Al energiforbrug, der ikke er direkte afregnet som privatforbrug ved den enkelte lejer, er omfattet af pågældende virksomheds energiforbrug.

Klimaskærm og energiforbruget på fællesarealer hører normalt under udlejer. Råderet over de faste bygningsinstallationer og deres forbrug kan derimod være fordelt på forskellige måder. Fordelingen bør fremgå af lejekontrakten.

Eksempler:

En virksomhed lejer sig ind i en bygning, hvor virksomheden ifølge lejemålet selv har ansvar for ventilation og grundbelysning. Virksomheden har i det tilfælde også ansvaret for, at energiforbruget til ventilation og grundbelysning indgår i energiledelse eller energisyn.

En butik lejer sig ind i et storcenter, men betaler kun leje, hvor energiforbrug er inkluderet. Dermed har butikken ikke råderet over energiforbruget, og er dermed ikke underlagt kravet om, at energiforbruget skal indgå i energiledelse eller energisyn.

6.4 90 % af energiforbruget skal omfattes i energisyn og energiledelse (10 %-regel)

Energisyn eller energiledelse skal dække minimum 90 % af energiforbruget. Virksomheden skal opføre 100 % af energiforbruget, hvorefter 10 % kan undtages energisyn og energiledelse.

En virksomhed med et årligt gennemsnitligt energiforbrug over 10 TJ i de foregående tre år, der indgår i en koncern underlagt krav om energiledelse, kan ikke undtages krav om energiledelse, men kan i stedet udføre et energisyn. Denne undtagelsesmulighed omfatter ikke kravet om klimasyn.

Det skal fremgå i indberetning af energisyn og energiledelse, hvorvidt en del af virksomhedens energiforbrug er undtaget (afsnit 8.1).

6.5 90 % af CO₂-udledningerne skal omfattes i et klimasyn (90 %-regel)

Klimasyn skal dække minimum 90 % af CO₂-udledningen. Det skal fremgå i indberetning af klimasyn, hvor stor en andel af virksomhedens CO₂-udledning klimasynet dækker (afsnit 8.1).

En virksomhed, der undtager op til 10 % af energiforbruget i energisyn og energiledelse skal sikre, at klimasynet dækker minimum 90 % af CO₂-udledningerne.

6.6 Energiforbrug til anlæg omfattet af BAT-konklusioner

Energiforbrug, der tilgår anlæg omfattet af BAT-konklusioner i forbindelse med miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven, for så vidt BAT-konklusionen er relateret til energieffektivitet, kan undtages energisyn, samt energiledelses- og miljøledelsessystemer. Det betyder, at der ikke stilles krav om at udføre energigennemgange og identificere potentialer for energieffektiviseringer på anlæg omfattet af BAT-konklusioner. Energiforbruget til anlæggene omfattet af BAT-konklusioner skal til stadighed indgå i virksomhedens eller koncernens samlede opgørelse over energiforbrug. Denne undtagelsesmulighed gælder for energisyn og energiledelse, men ikke for klimasyn.

Virksomheden skal forud for udførelse af energisyn anmode Energistyrelsen om godkendelse for undtagelse af energiforbrug i forbindelse med BAT-konklusioner

6.7 Midlertidige projekter

Energiforbrug til midlertidige projekter kan undtages energisyn, samt energiledelses- og miljøledelsessystemer, afhængigt af projekters løbetid. Dog skal energiforbrug til midlertidige projekter til stadighed indgå i virksomhedens opgørelse af energiforbrug.

Projekter med en løbetid under 6 måneder anses som midlertidige, og projekter med en løbetid over 36 måneder anses som udgangspunkt som ikke-midlertidige, og kan ikke undtages energiledelse og energisyn.

Projektets løbetid	Vurdering af midlertidighed
<6 måneder	Midlertidig og kan undtages
6-36 måneder	Som udgangspunkt midlertidig, og kan evt. undtages
>36 måneder	Som udgangspunkt ikke-midlertidig

Tabel 4

Virksomheden skal forud for udførelse af energisyn anmode Energistyrelsen om godkendelse for undtagelse af midlertidige projekter, uanset anslået løbetid.

6.8 Ejede og lejede enheder

Energiledelse, energisyn og klimasyn skal omfatte energiforbrug og CO₂-udledning til maskiner, materiel, skurvogne, køretøjer og fartøjer mv., som ejes, lejes eller leases af virksomheden. Energiforbrug og CO₂-udledning til lejede eller leasede maskiner m.v. i forbindelse med midlertidige projekter kan undtages kravene.

6.9 Transport

Energiledelse, energisyn og klimasyn skal omfatte transport som helhed inklusive transportmidlernes energi-effektivitet, planlægning og logistik. Det kan fx være relevant at se på nøgletal som tomkørsel, forbrug per ton/km mv.

Alle typer transport er omfattet:

- Luft- og søtransport er omfattet når det er indenrigs
- Vejtransport er omfattet så længe det er dansk energiforbrug. Hvis en lastbil tankes i Danmark og kører til Tyskland, er energiforbruget fra tankningen i Danmark inkluderet i energiforbruget
- Internt på lokalitet fx. gaffeltruck på et lager
- Ekstern transport, f.eks. tilkørsel af råvarer, udkørsel af færdigvarer og kørsel i firmabiler.

Transport udført af eksterne virksomheder, skal ikke indgå i energiledelse, energisyn eller klimasyn, da energiforbruget og CO₂-udledningerne tilgår den, der ejer/har råderet over transportmidlerne.

6.9.1. Firmabiler der bruges privat

Hvis en firmabil bruges til både privat- og arbejdskørsel, skal dens energiforbrug og CO₂-udledning omfattes af energiledelse, energi- og klimasyn, herunder såfremt arbejdsgiver betaler for bilen og det løbende energiforbrug.

6.9.2. Skibe og fly

Skibe og fly indregistreret i Danmark, som har et energiforbrug og CO₂-udledning der udledes fra indenrigs-transport, skal indgå i energiledelse, energisyn og klimasyn.

Energiforbrug fra skibe under 5.000 bruttotons og skibe omfattet af Ship Energy Efficiency Management Plan (del III) kan udelades energiledelse og energisyn, men skal indgå i virksomhedens samlede opgørelse over energiforbrug.

6.10 Afgrænsning af besigtigelser (repræsentativt udsnit)

En virksomhed med flere ensartede lokationer eller processer kan vælge at begrænse antallet af besigtigelser ifm. udarbejdelse af energisyn og klimasyn, hvis energifaglige forhold taler herfor.

6.10.1. Ensartede enheder

Virksomheder med ensartede lokationer kan have sammenlignelige elementer med mindre variationer mellem lokationer i en virksomhed.

Eksempel:

En butikskæde er omfattet af energisyn og klimasyn. Det skal vurderes, om alle butikker kan omfattes af et repræsentativt udsnit, og om udsnittet skal repræsentere variationen i én eller flere parametre som fx:

- Omsætning, butiksareal, antal medarbejdere
- Åbningstid
- Varesortiment
- Butiksinventar, f.eks. type køledisk, ventilation eller belysning
- Placering – f.eks. i storby eller mindre provinsby, i område med høj eller lav gennemsnitsindkomst, i indkøbscenter eller selvstændig bygning

Hvis en del af butikkerne har nye, energieffektive kølediske, mens andre har ældre, ineffektive modeller, bør der skelnes mellem de to grupper, da deres energiforhold ikke er ensartede og har usammenlignelige potentialer for energieffektiviseringer. Hvis der fx er butikker med kort og lang åbningstid og tilsvarende variation i energiforbrug og besparelspotentiale, må det repræsentative udsnit medtage begge typer, så der kan beregnes et vægtet gennemsnit for alle butikker.

Hvis der kan identificeres en mængde ensartede enheder kan energi- og klimasyn udføres i forhold til et repræsentativt udsnit.

Antal ensartede enheder	Antal ensartede som skal besigtiges
1-5	Alle enheder
6-15	6
Over 16 - Brug følgende formel	$\text{Ensartede enheder} = \frac{(24,35 * \text{antal ensartede enheder})}{(24,35 + \text{antal ensartede enheder} - 1)}$

Tabel 5

Ovenstående retningslinjer for repræsentativt udsnit skal som udgangspunkt følges. I særlige tilfælde og ud fra energifaglige forhold kan der afviges fra retningslinjerne, og i så fald skal der i indberetning af energisyn og/eller klimasyn fremgå metode for udvælgelse af det repræsentative udsnit. Energistyrelsen kan beslutte ikke at godkende en virksomheds metode for repræsentativt udsnit, hvormed det udførte energisyn eller klimasyn skal udbedres.

Det kan være oplagt at udvælge besigtigelse af lokationer ud fra energiforbrug, så det repræsentative udsnit i sig selv dækker størst muligt forbrug. Hvis der er væsentlig variation mellem lokationerne må det forventes at påvirke antallet af identificerede potentialer for energieffektiviseringer. Derfor skal der vælges et repræsentativt udsnit mellem lokationer med ensartede energiforhold. Som udgangspunkt vælges forskellige udsnit til hvert energi- og klimasyn. En lokation, der tidligere har vist store potentialer for energieffektiviseringer, kan genbesøges ved det næstkommende energi- og klimasyn.

Retningslinjer for afgrænsning af antal besigtigelser i forbindelse med energiledelse eller miljøledelse suppleret med energigennemgang fastsættes af certificeringsorganer/DANAK.

7. Hvad skal udarbejdes ifm. energisyn, klimasyn og energiledelse?

I forbindelse med indberetning af energisyn, klimasyn og energiledelse skal der indsendes de dokumenter og udfyldte skabeloner der beskrives herunder.

7.1 Rapport fra energisyn og klimasyn

I forbindelse med udførelse af energisyn og klimasyn skal den energi- og klimasynsudførende virksomhed udarbejde en rapport. Rapporten skal give virksomheden et fyldestgørende overblik over den nuværende energieffektivitet, CO₂-udledninger og mulige forbedringer.

Ved udarbejdelse af rapporten skal den energi- og klimasynsudførende virksomhed sikre, at:

- Kravene til energi- og klimasynet er overholdt
- Kvaliteten af rapporterne er tilstrækkelig forud for udsendelse til virksomheden
- Der er udarbejdet opsummeringer af relevante målinger og analyser
- Virksomhedens ledelse opnår et fyldestgørende overblik over energi- og klimaforholdene, herunder for potentialer for energieffektiviseringer og omstilling til vedvarende energi m.v.

Rapporten bør som minimum indeholde:

- Resumé
- Opsummering fra ledelsen i den virksomhed, der har fået udført energisyn eller klimasyn, herunder tilbagemeldinger på anbefalinger
- Baggrund
 - o Generel information om virksomheden/virksomheder omfattet af energisynet, herunder p-enheder
 - o Evt. brug af afgrænsning af besigtigelser, herunder metode og dokumentation
 - o Undtagelser fx BAT-konklusioner
 - o Energiforbrug/CO₂-udledninger omfattet af energisyn/klimasyn, herunder evt. energiforbrug/CO₂-udledninger, der er undtages
 - o Metode for udførelse af energisyn/klimasyn
 - o Relevante standarder og reguleringer, der kan have indflydelse på energisyn/klimasyn
- Energisyn og/eller klimasyn:
 - o Beskrivelse og konklusion af målinger, dataindsamling og analyser, herunder evt. brug af data fra energimærkning
 - o Analyse af energiforbrug og CO₂-udledninger
- Muligheder for energieffektiviseringer og CO₂-reduktioner
 - o Anbefalinger
 - o Forudsætninger anvendt ved beregning af besparelser, herunder økonomiske analyser/ livscyklusomkostningsanalyser
 - o Muligheder for tilskud
 - o Forslag til proces for iværksættelse af anbefalinger, herunder evt. udfordringer
 - o Potentielle interaktioner mellem de foreslåede anbefalinger
- Konklusion

Rapporten skal underskrives af virksomhedens ledelse og kan udarbejdes på dansk eller engelsk.

7.2 Indberetningsskema

Den energi- og klimasynsudførende virksomhed skal i forbindelse med udførelse af energisyn og/eller klimasyn udfylde et indberetningsskema (excel-fil). Skabelonen til indberetningsskema kan findes på Energistyrelsens hjemmeside, www.ens.dk/EEK og kan blive løbende opdateret. Det er indberetningsskemaet på Energistyrelsens hjemmeside, der til enhver tid er gældende.

7.3 Tjekliste

Den energi- og klimasynsudførende virksomhed skal udfylde en tjekliste som tillæg til rapporten og indberetningsskemaet. Alle tjeklistens spørgsmål skal besvares forud for indberetning, og for at energisynet og/eller klimasynet kan godkendes.

7.4 Handlingsplan

Skabelon til handlingsplan er en del af Energistyrelsens indberetningsskema, som kan findes på www.ens.dk/EEK.

I handlingsplanen skal hver enkel anbefaling fundet i energisyn og/eller klimasyn fremgå. I handlingsplanen skal virksomhederne identificere foranstaltninger til gennemførelse af de identificerede anbefalinger, hvor det er teknisk eller økonomisk gennemførligt.

På baggrund af den indsendte indberetning til Energistyrelsen, skal virksomheden udarbejde en handlingsplan der underskrives af virksomhedens ledelse og offentliggøres, efter virksomheden har opnået Energistyrelsens godkendelse af indberetningen.

Den offentliggjorte handlingsplan skal som minimum indeholde en oversigt over anbefalingerne indsendt til Energistyrelsen i indberetningsskemaet, tilbagebetalingstiden og de forventede omkostninger forbundet med gennemførelse af de enkelte anbefalinger, samt så vidt muligt beskrive hvilke foranstaltninger, der skal på plads, for at virksomheden kan gennemføre dem.

Energistyrelsen kan opdatere de relevante skabeloner, og det er derfor de til enhver tid opdaterede versioner på Energistyrelsens hjemmeside, www.ens.dk/EEK, som skal anvendes.

7.5 Virksomheder med energiledelse eller miljøledelse suppleret med energigennemgang

En virksomhed med energiledelse skal indsende gyldigt certifikat på energiledelse fx efter ISO 50001-standarden og bekendtgørelsen. Der skal gøres brug af certificeringsorganer, der af DANAK eller tilsvarende organ er godkendt til at certificere efter energiledelse samt bekendtgørelsen.

En virksomhed med miljøledelse skal indsende gyldigt certifikat på miljøledelse fx efter ISO 14001-standarden samt dokumentation på, at energigennemgangen er udført i henhold til bekendtgørelsen. Der skal gøres brug af certificeringsorganer, der af DANAK eller tilsvarende organ er godkendt til at certificere efter miljøledelse.

Energi- og klimasynsudførende virksomhed skal for en virksomhed med ledelsessystem udarbejde en rapport for klimasyn og udfylde et indberetningsskema. Virksomheden skal udarbejde en handlingsplan (afsnit 7.4), som skal underskrives virksomhedens ledelse og offentliggøres efter Energistyrelsens godkendelse af indberetningen.

7.6 Rapporteringskrav

Rapporteringerne sker til Energistyrelsen på virk.dk. Tabellen herunder giver et overblik over, hvilke dokumenter der skal indgå i indberetningen og hvor ofte indberetning skal ske.

Energisyn	Klimasyn	Energi- og klimasyn	Energiledelse og klimasyn	Miljøledelse og klimasyn
Energisynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasyns- udførende virksomhed.	Klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasyns- udførende virksomhed.	Energi- og klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasyns- udførende virksomhed.	<u>Energiledelse:</u> Gyldigt certifikat på energiledelse/ bekendtgørelse, indberetningsskema <u>Klimasyn:</u> Klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasynsudførende virksomhed.	<u>Miljøledelse suppleret med energigennemgang:</u> Gyldigt certifikat på miljøledelse, dokumentation på energigennemgang, indberetningsskema <u>Klimasyn:</u> Klimasynsrapport, indberetningsskema og tjekliste udfyldt af godkendt energi- og klimasyns- udførende virksomhed.
Energisyn udføres og rapporteres hver 4. år Se frister i afsnit 4. Handlingsplan relateret til energisyn offentliggøres hver 4. år.	Klimasyn udføres og rapporteres hver 4. år Se frister i afsnit 4. Handlingsplan relateret til klimasyn offentliggøres hver 4. år.	Energi- og klimasyn udføres og rapporteres hver 4. år. Se frister i afsnit 4. Handlingsplan relateret til energi- og klimasyn offentliggøres hver 4. år.	Energiledelse skal indføres, vedligeholdes og rapporteres inden udløb af gyldighedsperiode på certifikat. Klimasynet udføres og rapporteres hver 4. år. Se frister i afsnit 4. Handlingsplan relateret til klimasyn offentliggøres hver 4. år.	Miljøledelse suppleret med energigennemgang indføres, vedligeholdes og rapporteres inden udløb af gyldighedsperiode på certifikat. Klimasyn udføres og rapporteres hver 4. år. Se frister i afsnit 4. Handlingsplan relateret til klimasyn offentliggøres hver 4. år.

Tabel 6

7.7 Fortrolighed

Energistyrelsen behandler rapporteringer fortroligt. Såfremt dele af rapporteringen er fortrolige og ikke ønskes indberettet, kan en virksomhed undlade disse, såfremt den resterende rapportering påviser, at kravene til energiledelse, energisyn og/eller klimasyn opfyldes.

8. Energistyrelsen kontrollerer, at reglerne overholdes

Det er virksomhedens ansvar at sikre, at reglerne for energiledelse, energisyn og klimasyn overholdes, herunder at indberetninger sker i henhold til de fastsatte frister.

Energistyrelsen fører løbende kontrol med, hvorvidt virksomheder er omfattet af reglerne for energiledelse, energisyn og klimasyn. Energistyrelsen kan rejse påbud om, at en virksomhed skal have indført energi- ledelse, udført energisyn og/eller klimasyn, herunder evt. overdrage sagen til politiet.

Energistyrelsen fører løbende tilsyn med, at rapporteringer af energiledelse, energisyn og klimasyn overholder kravene i bekendtgørelsen. Energistyrelsen kan i den forbindelse rejse krav om, at et energisyn eller klimasyn skal revideres. Energistyrelsen fører desuden løbende tilsyn med, at energihandlingsplaner offentliggøres.

Endelig fører Energistyrelsen tilsyn med godkendelsesordningen for energi- og klimasynsudførende virksomheder, og kan i den forbindelse tilbagetrække en godkendelse, hvorved den energi- og klimasynsudførende virksomhed fratages mulighed for at udføre energi- og klimasyn.